

Rzeczpospolita
Polska

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Minister
Edukacji i Nauki

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

UMCS
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
W LUBLINIE

KATOWICKI
UNIWERSYTET
LUBELSKI
JANA REUTER

KUL
TOB

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Akademia
Pedagogiki
Specjalnej
im. Marii Gregorzewskiej

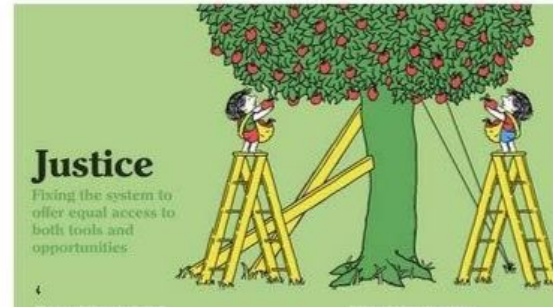
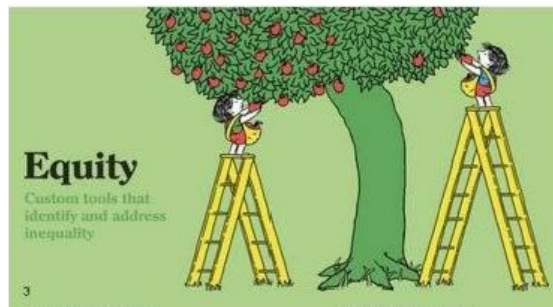
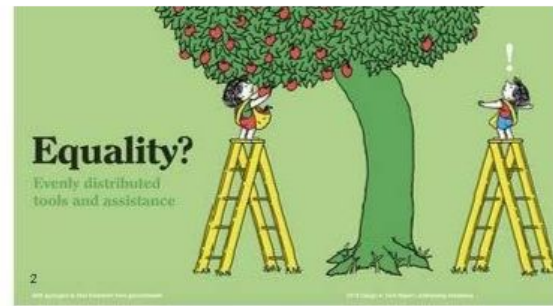
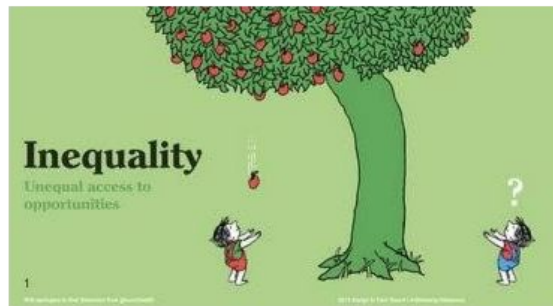

Projekt innowacyjno-wdrożeniowy w zakresie oceny funkcjonalnej

Zadanie 2b - ocena funkcjonalna i wsparcie edukacyjno-specjalistyczne dla uczniów

dr hab. Ewa Domagała-Zyśk, prof. KUL
dr hab. Stanisława Byra prof. UMCS

Edukacja włączająca

Ocena funkcjonalna

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce polega na **rozpoznawaniu i zaspokajaniu** indywidualnych **potrzeb** rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych **możliwości psychofizycznych ucznia** i **czynników środowiskowych** wpływających na jego funkcjonowanie w przedszkolu, szkole i placówce, w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu przedszkola, szkoły i placówki oraz w środowisku społecznym.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,

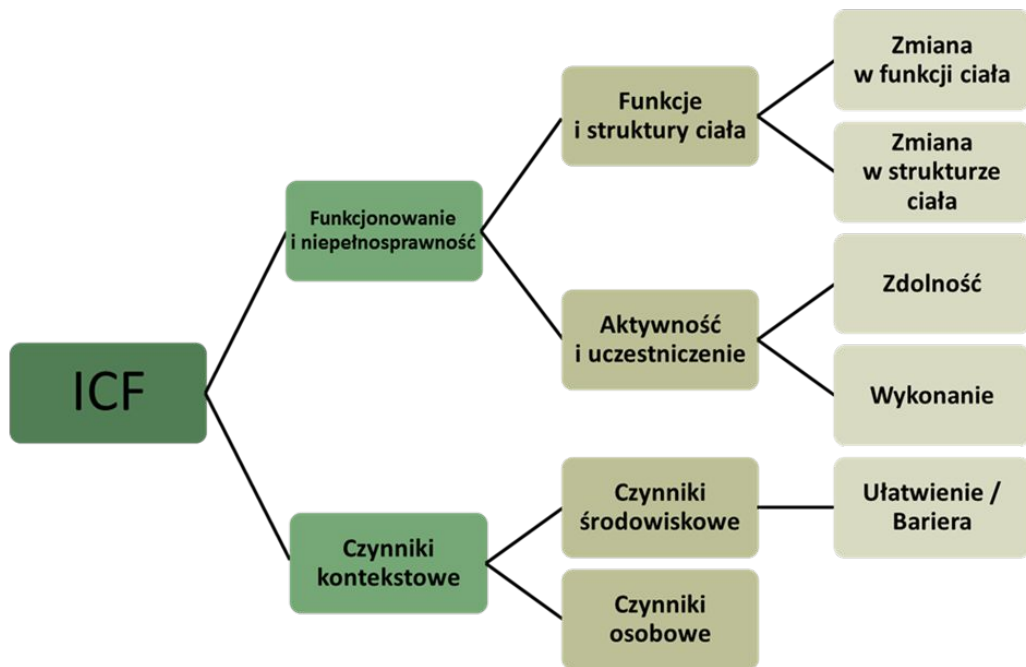
Model ICF

KLASYFIKACJA

CZĘŚCI

SKŁADNIKI

KWALIFIKATORY

BADANIA

- ocena funkcjonalna ucznia - w zakresie aktywności i uczestnictwa
- trzy etapy badań
- ocena prowadzona przez nauczycieli i specjalistów szkolnych
- nowe narzędzia do Szkolnej Oceny Funkcjonalnej

Formularz Konsultacji Zespołowych

Arkusze Obserwacji Ucznia

Grupy badanych uczniów

grupa I - klasy I-III

grupa II - klasy IV-VI

grupa III - klasy VII-VIII

grupa IV - szkoły ponadpodstawowe

Etap I

Obejmuje badania wstępne.

W każdym powiecie jest badanych około 200 uczniów z różnych klas szkoły podstawowej/średniej.

Narzędzie to 9 punktowy Protokół Konsultacji Zespołowych (PZK) (w nim metryczka ucznia) oraz dodatkowe pytania służące walidacji narzędzia

Protokół Konsultacji Zespołowych

część pierwsza: dane ucznia

część druga: **OCENA FUNKCJONOWANIA UCZNIA W OBSZARACH AKTYWNOŚCI I
UCZESTNICTWA - Formularz Konsultacji Zespołowych**

Przykład: Obszar I - Uczenie się i stosowanie wiedzy

Uczeń potrafi słuchać, obserwować, jest skoncentrowany +/-

Uczeń czyta, pisze, liczy (rozwiązuje zadania matematyczne) adekwatnie do wieku +/-

Uczeń rozwija mowę i język. Rozumie oraz posługuje się słowami i symbolami adekwatnie do wieku, tworzy zdania +/-

Uczeń koncentruje się, potrafi planować i kierować swoją pracą i uczeniem się +/-

Dostrzega problemy, poszukuje rozwiązań i potrafi je wykorzystać +/-

Ocena w FKZ - każdego z 9 obszarów

bardzo mocna strona/talent;

mocna strona;

ani problem ani mocna strona;

słaba strona/problem;

słaba strona/duży problem.

Przykład: Obszar 7 - Wzajemne kontakty i związki międzyludzkie

Uczeń potrafi nawiązać i podtrzymać kontakt z innymi ludźmi, odwzajemnia uwagę, życzliwość i akceptację, potrafi regulować dystans, radzi sobie z informacjami zwrotnymi/krytyką +/-

Ocena obszaru:

bardzo mocna strona/talent;

mocna strona;

ani problem ani mocna strona;

słaba strona/problem;

bardzo słaba strona/duży problem.

Etap II

Obejmuje uczniów, u których na I etapie stwierdzono występowanie dodatkowych potrzeb (na podstawie badania PKZ). W każdym powiecie jest badanych około 70 uczniów. Ankiety wypełniane są podobnie jak w etapie I przez nauczyciela dobrze znającego ucznia.

Podstawowe narzędzie to Arkusz Oceny Ucznia, który zawiera opisy zachowań w każdym z 9 obszarów. Nauczyciel ocenia, czy u ucznia występuje – czy nie występuje dane zachowanie. W każdym z obszarów znajduje się 7-30 twierdzeń, razem 180 twierdzeń.

Nauczyciel odpowiada także na pytania walidacyjne do narzędzia i pytania ankietowe (1 raz)

Arkusz Obserwacji Ucznia

Instrukcja: *Arkusz Obserwacji Ucznia* (AOU) to narzędzie służące do gromadzenia informacji o aktywnościach i uczestnictwie jakie podejmuje uczeń w procesie edukacji. Oceniane aktywności pogrupowane są w obszary zgodne z klasyfikacją ICF. Dla każdego z dziewięciu obszarów zaproponowano wskaźniki opisujące aktywności i zachowania ucznia. Obserwujący/oceniający wybiera jedną z dwóch kategorii opisu/oceny: „Tak” zachowanie/aktywność jest aktualnie obecna u ucznia; „Nie” zachowanie/aktywność aktualnie nie występuje u ucznia. W kategorii „Tak” można też wybrać kategorie szczegółowe (jedną lub więcej) dookreślające specyfikę funkcjonowania ucznia: aktywność jest podejmowana gdy uczeń otrzymuje „więcej czasu”; „wsparcie drugiej osoby”; „wsparcie techniczne”. AOU to narzędzie dające bazę informacji przede wszystkim do opisu jakościowego funkcjonowania ucznia. Informacje uzyskane w AOU wraz z tymi uzyskanymi z innych źródeł stanowią podstawę przygotowania *Protokołu Szkolnej Oceny Funkcjonalnej* (PSZOF). Jeśli ocena nie jest możliwa, proszę nic nie wypełniać, tylko przejść do kolejnego twierdzenia. Jeśli arkusz wypełniany jest przez rodzica – może zostać wypełniony samodzielnie lub wspólnie z koordynatorem Szkolnej Oceny Funkcjonalnej

Arkusz Obserwacji Ucznia - przykłady

Uczeń:

Okazuje szacunek i serdeczność w relacjach z innymi ludźmi

Konstruktywnie reaguje na pozytywne i negatywne informacje dotyczące jego osoby, wykonywanych zadań.

Rozpoznaje i reaguje na sygnały niewerbalne i gesty społeczne w relacjach z rówieśnikami

Zachowuje odpowiedni dystans/kontakt fizyczny w kontaktach interpersonalnych w sposób adekwatny do sytuacji i akceptowany społecznie

Kontroluje swoje zachowanie (m.in. agresję werbalną i fizyczną) podczas kontaktów interpersonalnych.

Adekwatnie do wieku inicjuje i kończy wzajemne kontakty z innymi osobami

Nawiązuje wzajemne kontakty stosownie do pełnionych ról społecznych – np. przewodniczącego klasy, członka klubu sportowego

Zachowuje dystans w relacjach społecznych w sposób adekwatny do sytuacji i akceptowany kulturowo

AOU - ocena

tak

tak, gdy otrzymuje;

- dodatkowy czas
- pomoc osoby
- wsparcie techniczne

nie

Etap III

Na tym etapie w każdym z powiatów wybranych zostanie w porozumieniu z koordynatorami zadania 10 uczniów/uczennic.

Zadaniem koordynatora powiatowego będzie koordynowanie pogłębionej oceny funkcjonalnej tych uczniów – w porozumieniu z nauczycielami ucznia oraz specjalistami w szkole, poradni psychologiczno-pedagogicznej i innych instytucjach udzielających wsparcia (np. SCWEW, OWIT).

Pogłębiona Ocena Funkcjonalna i organizacja wsparcia edukacyjno-specjalistycznego

Pogłębiona ocena funkcjonalna obejmuje:

1. analizę diagnozy psychologiczno-pedagogicznej
2. przygotowanie Indywidualnego Planu Edukacyjnego (IPE) i Indywidualnego Planu Wspierania Ucznia i Rodziny (IPWUR) o charakterze międzysektorowym
3. monitorowanie realizacji IPE i IPWUR przez okres 6 miesięcy
4. monitorowanie i ewaluację IPE i IPWUR
5. przygotowanie rekomendacji do modelu oceny funkcjonalnej, w tym modelu wsparcia ucznia i rodziny, w edukacji włączającej.

ewadom@kul.pl

